

Važnost očeve prisutnosti i blizine u obitelji

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas bih želio izložiti drugi dio promišljanja o liku oca u obitelji. Prošli put sam govorio o opasnosti "odsutnih" očeva, a danas želim gledati radije na pozitivan aspekt. I sveti je Josip bio u iskušenju ostaviti Mariju, kad je otkrio da je trudna; ali je intervenirao anđeo Gospodnji koji mu je objavio Božji naum i njegovo poslanje poočima; i Josip, pravedan čovjek, "uze k sebi svoju ženu" (Mt 1, 24) i postade otac Nazaretske obitelji.

Svaka obitelj treba oca. Danas ćemo govoriti o vrijednosti njegove uloge te želim krenuti od nekih izraza koji se nalaze u Knjizi Mudrih izreka, riječi koje otac upućuje svome sinu, i kaže ovako: "Sine moj, kad ti je mudro srce, i ja se od srca veselim; i kliče sva nutrina moja kad ti usne govore što je pravo" (Izr 23, 15-16). Ne bi se moglo bolje izraziti ponos i ganutost oca koji shvaća da je prenio svom sinu ono što je zaista važno u životu, a to je mudro srce. Ovaj otac ne kaže: "Ja sam ponosan na tebe jer si isti kao ja, jer ponavljaš ono što ja kažem i radim". Ne, on mu ne govori takvo što. Kaže mu nešto mnogo važnije, što bismo mogli ovako protumačiti: "Bit ću sretan svaki put kada vidim da djeluješ mudro, i bit ću dirnut svaki put kad čujem da govoriš što je pravo. To je ono što sam ti želio ostaviti, da ostane nešto tvoje: sposobnost mudro i ispravno osjećati i djelovati, govoriti i suditi. A da bi mogao biti takav, učio sam te stvari koje nisi znao, ispravljao sam greške koje nisi vidio. Dao sam ti osjetiti duboku i ujedno diskretnu ljubav, koju možda nisi u potpunosti prepoznao kada si bio mlad i nesiguran. I dao sam ti svjedočanstvo strogosti i čvrstine koju možda nisi razumio, kad si htio samo razumijevanje i zaštitu. Ja sam prvi morao na vlastitoj koži isprobati mudrost srca i paziti na pretjerane izljeve osjećaja i srdžbe, kako bih nosio teret neizbježnih nerazumijevanja i pronašao prave riječi da me drugi mogu razumjeti. Sada – nastavlja otac – kada vidim da ti nastojiš biti takav sa svojom djecom, i sa svima, obuzme me ganuće. Sretan sam što sam tvoj otac". Tako govori mudri otac, zreli otac.

Otac zna koliko stoji prenijeti to nasljeđe: koliko blizine, koliko nježnosti i čvrstine je potrebno. Ali, koliku se samo utjehu i nagradu dobije zauzvrat, kada djeca poštuju to nasljeđe! To je radost koja je nagrada za sav trud, nadilazi sve nesporazume i liječi sve rane.

Prva nužnost je, dakle, upravo ovo: da je otac prisutan u obitelji. Da je blizu svoje supruge, da dijeli s njom sve, radosti i tuge, napore i nade. I da bude blizu djece u njihovu rastu: kad se igraju i kad ispunjavaju svoje obaveze, kad su bezbrižni i kad su tjeskobni, kad govore i kad šute, kad se odvažavaju na nešto i kad ih je strah, kad naprave pogrešan korak i kad ponovno pronađu svoj put; otac je prisutan, uvijek. No biti prisutan ne znači kontrolirati! Jer očevi koji su previše skloni kontroli sputavaju djecu, ne dopuštaju im da rastu.

Evandjelje nam govori o uzornosti Oca koji je na nebesima - jedinog, kaže Isus, kojeg se doista može nazivati "Ocem dobrim" (Mk 10, 18). Svi znaju onu čudesnu prisposobu koju se naziva prisposobom o "rasipnom sinu", ili točnije o "milosrdnom ocu", koja se nalazi u Evandjelju po Luki, poglavlje 15 (usp. 15, 11-32). Koliko je dostojanstva i koliko nježnosti u iščekivanju onoga oca koji stoji na vratima kuće čekajući da se sin vrati! Očevi moraju biti strpljivi. Mnogo puta se ne može ništa drugo činiti nego čekati; moliti i čekati sa strpljivošću, ljubaznošću, velikodušnošću, milosrđem.

Dobar otac zna čekati i zna oprostiti, od sveg srca. Naravno, on zna također odlučno ispravljati: nije slabi otac, popustljiv, sentimentalni. Otac koji zna ispraviti bez ponižavanja umije i zaštititi ne štedeći samoga sebe. Jednom sam na bračnom susretu čuo jednog oca kako govori: "Koji put moram malo istući djecu... ali nikada po licu da ih ne ponizim". Kako je to lijepo! Ima osjećaj dostojanstva. Mora kazniti, to čini na pravi način, i ide dalje.

Dakle, ako postoji netko tko može do kraja objasniti molitvu "Oče naš", koju nas je naučio Isus, to je upravo onaj koji ima osobno iskustvo očinstva. Bez milosti koja dolazi od Oca koji je na nebesima, očevi gube hrabrost, i bježe. Ali djeca trebaju naći oca koji ih čeka kada se vraćaju nakon doživljenih neuspjeha i promašaja. Ona će učiniti sve da to ne priznaju, da to ne pokažu, ali im je to potrebno; a ako to ne nađu u srcu im se javljaju otvorene rane koje teško zacjeljuju.

Crkva, naša majka, trudi se poduprijeti svim svojim silama dobru i velikodušnu prisutnost očeva u obiteljima, jer su oni za nove naraštaje čuvari i nezamjenjivi posrednici vjere u dobrotu, vjere u pravdu i u Božju zaštitu, poput svetog Josipa.

Apel Svetog Oca

Ponovno sam u mislima s ljubljenim ukrajinskim narodom. Nažalost, situacija je sve gora i gora i sukob između dviju strana se pogoršava. Molimo prije svega za žrtve, među kojima je veoma mnogo civila, i njihove obitelji, i molimo Gospodina da što prije prestane to užasno bratoubilačko nasilje. Ponovno upućujem usrdni poziv da se poduzmu svi naponi – također na međunarodnoj razini - za nastavak dijaloga, što je jedini mogući način da se vrati mir i sklad u toj izmučenoj zemlji. Braćo i sestre, kada čujem riječi "pobjeda" ili "poraz" osjetim veliku bol, veliku tugu u srcu. To nisu prave riječi; jedina prava riječ je "mir". To je jedina prava riječ. Mislim na vas, braćo i sestre Ukrajinici... Mislim na to kako je to rat između kršćana! Vi svi imate isto krštenje! To se kršćani bore jedni protiv drugih. Mislite na tu sablazan. I svi molimo, jer molitva je naš prosvjed pred Bogom u doba rata.